

TIETOSUOJA-ASETUS KOSKEE MYÖS SUKUTUTKIMUSTA

EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta (GDPR) sovelletaan lähtökohtaisesti kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen suoja kuuluu kansalaisten perusoikeuksiin osana yksityiselämän suojaa, joka on Suomessa turvattu perustuslailla.

Myös sukututkimuksessa on otettava huomioon tietosuojaa-asetuksen säännökset. Tästä on kaksi merkittävää poikkeusta:

- tietosuojaa-asetusta ei sovelleta kuolleiden henkilötietojen käsittelyyn
- sellaiseen käsittelyyn, jota henkilö tekee yksityiselämänsä puitteissa (kotitalouspoikkeus).

Nämä kaksi poikkeusta rajaavat sukututkimuksen paljolti tietosuojaa-asetuksen soveltamisen ulkopuolelle. Valtaosa sukututkimuksessa käsiteltävistä henkilöistä on kuolleita ja suuri osa sukututkijoista voi käsitellä elossa olevien henkilötietoja kotitaloutensa piirissä.

Kotitalouspoikkeuksen rajat ovat tiukat. Sen piiriin kuuluu ainoastaan sellainen sukututkimus, jota sukututkija tekee yksinomaan kotitaloudestaan ja sukututkimusrekisterissä, joka on hänen oman tietokoneensa kiintolevyllä. Kun sukututkimus tavalla tai toisella siirtyy tämän ulkopuolelle, sukututkija ei voi enää toimia kotitalouspoikkeuksen nojalla.

Näin tapahtuu esimerkiksi silloin, kun elossa olevien henkilötietoja halutaan käsitellä alihankintaperiaatteella toimivassa, yleensä kaupallisessa verkkopalvelussa. Tällöin sukututkijan on saatava jokaiselta kirjallinen suostumus käsittelyyn etukäteen.

Silloin, kun sukututkija aikoo jakaa laatimaansa sukuselvitystä sukulaisilleen tai julkaista sukujulkaisun, hän ei enää toimi kotitalouspoikkeuksen piirissä. Tällaiseen sukututkimukseen ei tarvita suostumusta, mutta sukututkijan on tiedotettava jokaiselle elossa olevalle tutkimuskohteelle siitä, että näiden henkilötietoja käsitellään.

Tietosuojaseloste

Sukututkijan on laadittava tietosuojaseloste, joka on toimitettava jokaiselle sukututkimusrekisterin elossa olevalle henkilölle. Tiedottamisen jälkeen rekisteröidyt voivat päättää, käyttävätkö he heille kuuluvia oikeuksia rajoittaa sukututkijan käsittelyä. Jos tietosuojaselostetta ei ole voitu joillekuille toimittaa, heidän henkilötietonsa on esimerkiksi sukujulkaisun käsikirjoituksessa anonymisoitava.

Henkilöhistorialliset tiedot

Sukututkimuksessa saa käsitellä henkilöhistoriallisia tietoja pois lukien arkaluonteiset tiedot. Käsittelyksi katsotaan muun muassa tietojen kerääminen erilaisista lähteistä sekä niiden tallentaminen sukututkimusrekisteriin, siellä muokkaaminen ja sieltä tulostaminen paperiseksi tai digitaaliseksi tietokantaotteeksi tai luovuttaminen sukujulkaisun käsikirjoitukseen tai siirtäminen sukupuupalveluun.

Genomitiedon käsittely

Sukututkija voi vapaasti käsitellä omaa genomitietoaan, mutta toisen henkilön genomien raakadatan tai siitä johdettujen analysointitietojen käsittelyyn hänen on saatava näytteenantajan suostumus.

*“MYÖS ELOSSA OLEVAN
VALOKUVA ON
HENKILÖTIETO.”*

Suomen Sukututkimusseura on julkaissut kotisivuillaan sukututkimusta koskevan tietosuojaohjeistuksen nimellä ”Vastuullinen henkilötietojen käsittely sukututkimuksessa”. Tietosuojaohjeistuksessa tarkastellaan erilaisia sukututkimustilanteita ja sitä, miten yleinen tietosuojaa-asetus on niissä huomioitava.

